

33. Templom utca 16. hrsz.: 100 lakóház, épült a XX. század első harmadában.

Védettség: egész épület és kerítés

Indoklás: Oldalhatáron álló nyeregtetős, oldaltornácos épület, utcai homlokzata fehérre vakolt, az oromfal és a lábazat natúr téglaburkolatú, a lábazat kereszt alakú díszítése eredeti. A házhoz jól illeszkedő kerítés hasonlóan kiképzett, a nagykapu hartai-zöld színű, akárcsak a tornác faoszlopai. Az osztópárkányra és a kerítésmezőkre cserépsort tettek, az oromfali szellőzőnyílásokat kiugró téglakeret díszíti. A fedést lecserélték, az új héjalás harmonizál az épülettel. A felújítás példaértékű.

Javaslat: Az állapot megőrzése.

34. Templom utca 50. hrsz.: 2/1 Evangélikus imaház, épült 1982-ben, Neuhauser László kecskeméti építész tervei alapján.

Védettség: egész épület

Indoklás: Egyszerű tömegével, színeivel puritán szemléletet tükröz. A műemlék templom háttérében semleges marad. A középtengelybe helyezett bejárat és előlépcső oromfalkiugrással hangsúlyozott.

Javaslat: Az állapot megtartása.

35. Templom utca 50. hrsz.: 2/2 Kántortanítói lak, jelenleg lakóház, épült a XX. század elején.

Védettség: egész épület

Indoklás: Az evangélikus műemléki templom mögött, az utcától beljebb épült ház csúcsosan záródó oromfalas, oldaltornácos épület. Az utcai homlokzat burkolótéglával kirakott, két ablak és tornácajtó található rajta, az előlépcsőt megszüntették. Mintázattal rakva díszítették az osztópárkányt, a szellőzőnyílásokat és szegélyezték az oromfalat. A tornác nyitott, téglapilléres, a nyílászárók eredetiek. A szürke rombuszselemez fedés valószínűleg helyben gyártott régi betoncserep. A tetőret beépített. Az épület új toldalékot kapott hátrafelé, a megegyező anyaghasználat miatt összhangban van a régi házzal.

Javaslat: Az állapot megőrzése.

36. Templom utca 52. hrsz.: 4 Stefán- vagy Baum-ház, jelenleg tájház, épült valószínűleg 1855-ben (gerendába vésett dátum).

Védettség: egész épület és kerítés

Indoklás: A településközpontban, a műemlék templom mellett álló épület nagyrészt eredeti formájában (homlokzat-képzéssel, nyílászárókkal, tornáccal) maradt fenn. Téglával kirakott főhomlokzatán a tető elé falazott oromzat díszítése viszonylag szerény, az osztópárkány pedig erősen hangsúlyozott. Az idomtégla-sorok és párkányok eleganciát biztosítanak az épület megjelenésének. A tornácajtó boltíves záródású. A kapuszlopok eredetiek, a fakapuk és tornácajtó hartai-zöld színűek, üde kompozíciót alkotva a sárga téglával.

Javaslat: Az eredeti állapot megtartása.

37. Templom utca 53. hrsz.: 1087/1 Művészeti alapiskola, volt evangélikus (Meixner) iskola, épült 1835-ben (három tanterem), 2004-ben Dóka József tervei alapján átépült, új keresztzárnyal bővült.

Védettség: egész épület

(előtérben a lebontott Palotay-ház gyönyörű népi jellegű épülete, teljes egységben a háttérben lévő iskolával)

Az iskolaépületet már 1945 előtt is átépítették.

Indoklás: Jellegéből ugyan sokat veszített a felújításkor, de a műemléki templomhoz kötődik térben és történetben, részben tartalmazza Harta egyik legrégebbi, 1835 évi épületének maradványait, ezért védelme szükséges.

Javaslat: Legközelebbi felújításkor tetőidomát, fedőanyagát, színeit, utcai és oldalfali nyílásait, nyílászáróit eredeti formájukba érdemes visszaállítani.

38. Templom utca 58. hrsz.: 8 Faluház (Egyesületek háza) – eredetileg Snautigl Ondrész lakóháza, épült a XX. század első harmadában, renoválva 1994-ben, szigetelve, felújítva 2008-ban.

Védettség: egész épület

Indoklás: Mintegy 27 m hosszú, „L” alakú, az utcafronton végigépített ház. Nyílásainak ritmusa: 2+K+2+2+2. Az ablakok alatt mellvéd fut végig, alatta lizénákkal díszített téglalábazattal. A lizénák vakolt formában futnak fel a gazdagon díszített, vakolt párkányig, ahol oszlopfővel záródnak. Az ablakokat is vakolt pilaszter-keret és párkány övezi.

A vakolt díszítőelemek közti mezőt burkolótéglával rakták ki. Az épület energetikai korszerűsítése során napelemek kerültek az utcai tetőfelületre.

Javaslat: Az épület felvizesedését kezelni szükséges. A vakolatszínezést az eredeti állapot megkutatása alapján érdemes megválasztani.

39. Templom utca 61. hrsz.: 1090/2 Lakóház, épült a XX. század első harmadában

Védettség: egész épület

Indoklás: A fagyálló téglából rakott lizénákkal három részre tagolt homlokzat vakolt mezőiben egy-egy eredeti ablak és a tornácajtó van elhelyezve. Az oromfal teljesen téglából van kirakva, szegélyezése, alsó párkánya és két szellőzőnyílása hangsúlyozott. A fedés rombusz alakzatú vékony betoncserep.

Javaslat: A felvizesedést kezelni kell a talajpára útjának elzárásával. A fakapukat érdemes visszaállítani. A kiskapu fölötti íves díszítőelemet az eredeti tégladíszítésre érdemes cserélni. Az oromzat szegélyének kicsúcsosodásait össze kell vetni az eredeti állapottal és szükség szerint korrigálni.

40. Templom utca 62. hrsz.: 10 Német nemzetiségi tájház, volt lakóház

Védettség: egész épület és kerítés

Indoklás: Alföldi tornácos parasztház, 1967 óta kiállítóhely. Különlegessége a megmaradt pince, szabadkéményes konyha, napsugaras tornácajtó. Oromfala és kerítése deszkázott. Az oldaltornác faoszlopokon nyugszik. A tetőfedést lecserélték.

Javaslat: Állagmegóvás folyamatosan szükséges. Minél inkább az eredeti állapot elérésére kell törekedni.

41. Templom utca 65. hrsz.: 1093 Lakóház, épült a XX. század első harmadában

Védettség: egész épület

A református templom melletti épületek sorában a képen jobbról látható a 65. számú.

Indoklás: Az utcára oromzatával néző, oldaltornácos lakóház téglaburkolatos homlokzatával a Templom utcára néz, a református templommal minden irányból együtt látszik, ezért fontos, hogy legalább tömege és homlokzata megmaradjon minél eredetibb állapotában.

Javaslat: A felvizesedést kezelni kell a talajpára útjának elzárásával. Az oromfalon az eredeti záródási formát érdemes visszaállítani a legközelebbi felújítás során.

42. Templom utca 67. hrsz.: 1094 volt református iskola, ma Hajósmúzeum

Védettség: egész épület

Indoklás: Az egykori kéttantermes református népiskola 1913-ban épült, amikor 80 főre bővült a református tanulók száma. 2001-ig technikaszentár volt az épületben. Az iskola később üresen, funkció nélkül állt. Jelenleg egy kiállító- és hangversenyteremként is működő, ún. Hajósmúzeum került itt kialakításra. A legutóbbi felújítás során egybenyitották a két utcafronti tantermet, mely nyomán előadó- és kiállítóter keletkezett. Az új ablakok kiosztása nem tükrözi az eredeti kiosztást.

Javaslat: Célszerű lenne a belső fa spaletták visszaállítása a függönyös megoldás helyett.

43. Templom utca 68. hrsz.: 14 Községháza, épült 1937-ben Merzbauer /Módos/ építőmester vezetésével.

Védettség: egész épület

Indoklás: A maga korában előre mutató, modern formanyelvet sikerült megvalósítani. Korrekt, funkciójának jól megfelelő épület.

Javaslat: Állagmegóvás. A következő felújításnál a vakolatdíszek és a vakolatszín az eredeti állapot megkutatása alapján választandó meg.

44. Templom utca 69. hrsz.: 1095 Lakóház, volt kántortanítói lak, épült a XX. század elején

Védettség: egész épület

Indoklás: Az utcára oromzattal forduló épület a református templom szomszédja, köztük kert terület le, ezért a lakóépület minden irányból együtt látszik a műemlékkel. Az oldaltornácos lakóház főhomlokzata téglaburkolatos. Szépen megőrizték eredeti állapotát az ablakok kivételével, melyek kisebbek a nyílásnál és műanyag redőnyszekrényük rontja a ház kedvező megjelenését. Az oldaltornácra be lehet tekinteni, mintegy élő múzeumként illusztrálja a hartai lakóház udvarának világát.

Javaslat: Az eredeti nyílászárókat érdemes visszaállítani. A tornác és az udvar a betekintheőség miatt legyen autentikus burkolattal, kerttel kialakítva.

45. Templom utca 72. hrsz.: 16 Gottschall János volt lakóháza (nagygazdaház), épült a XX. század első harmadában

Védettség: egész épület

Indoklás: A településközpontban, frekventált helyen, a Templom utcában áll az épület. Az utcai homlokzat eredeti formájában (homlokzatformákkal, tetőfelépítménnyel) maradt fenn. Nyílászáróit részben átépítették, de nem hatnak zavaróan.

Javaslat: A félnyeregvetős toldalék átmeneti jellegűnek ítéltető. Az értékes épülethez illeszkedő, téglapilléres kerítésben el lehet rejteni a gépjárműtárolót, de még szerencsésebb volna kapubejárót kialakítani a régi hasonló épületek kapuzatának mintájára. Az ablakokat zöldre, vagy barnára átfestve üdébb és a hagyományokat jobban követő megjelenést nyerne az épület. Ugyanez a szín illene az átépülő kapura is.

46. Templom utca 73. hrsz.: 1098 Református lelkészlakás

Védettség: egész épület

Indoklás: Az új parókia 1850-ben épült, 1862-ben leégett, újjáépítették. A mai épület, mint lelkészlakás, ennek teljes átépítésével Török Ignác tervező tervei alapján 1930-ban készült, magas ablakai, szép homlokzati kialakítása jól harmonizál környezetével.

Javaslat: Állagmegóvás. Szerencsé volna az épülethez illő lábazat kialakítása az eredeti állapotnak megfelelő anyag és kiképzés visszaállításával.

47. Templom utca 75. hrsz.: 1099 Wilhelm/Gröb/Keresztes/Imrei/Hangyakrám ház

Védettség: egész épület

Indoklás: Harta egyik legrégebbi háza, a településközpont egyik legfrekvenciáltabb helyén áll. Gazdaháznak és szatócsboltnak épült. Nagy tömegével és sarokházként határozott szerepet játszik az utcaképben. Belül is megőrizte eredeti helyiség-elrendezését. Eredetiek az ablakai és fedeles nagykapuja. Megfelelő a színezése. A homlokzat egyszerű díszét a vakolatmezők tagolása adja.

Javaslat: Állagmegóvás szükséges.

48. Templom utca 81. hrsz.: 1102 Lakóház, gazdaház, épült a XX. század első harmadában.

Védettség: egész épület

Indoklás: A Templom utcában különösen fontos a még eredeti karaktert őrző épületek megtartása, mivel a műemlék templomok környezetében helyezkednek el. A volt gazdaház nagyrészt eredeti formájában maradt fenn, oromfalának kétszínű téglaburkolattal megformált díszítése különleges. Előlépcsős tornácajtaja jelenleg is használatban van, ami ritkaság már és a kerítése is eredeti.

Javaslat: Az állapot javítása az oromfal szegély visszaállításával, a megrongálódott burkolótéglák cseréjével, a felvizesedés megállításával.

49. Védgát sor 2. hrsz.: 199 Lakóház a volt Nagykokcsma mellett, épült a XIX. század végén.

Védettség: egész épület

Indoklás: A Nagykocsmával együtt ez az épület az országút mellett mintegy Harta kapujaként szolgált. A település egyik legkorábbi fennmaradt lakóháza, ún. Hornung-ház, majd a kitelepítésig Knódel János fakereskedő lakta. Az akkori időkben faluhelyen még ritkaságnak számított téglafalazata, melyet támpillérrel kellett megerősíteni. Eredetiek a nyílászárók. Vegyes mintázatú és színű a tetőfedés.

Javaslat: Az eredeti állapot megkutatását követően rekonstrukció, állapotjavítás.

50. 51-es út mellett hrsz.: 017/4 Üzemépület, egykori szárazmalom és magtár épülete, épült az 1930-as években

Védettség: egész épület

Indoklás: Korábbi Hornung János féle malom helyén az 1930-as évek végén építette Volenik Károly a malmot és különálló magtár épületet. A most mezőgazdasági ipari telephely funkciót betöltő hatalmas egykori malomépület a 20. század első felében kiváltotta a hajómalmokat. Homlokzata karakterénél fogva alkalmas lenne Harta köszöntőtáblájának is.

Javaslat: Az eredeti állapot megkutatásával a hiteles állapot megőrzése, visszaállítása, a belső kialakítást és még megmaradt berendezéseket is beleértve. Az információs táblát önálló szerkezetre kell áthelyezni a megváltozott reklámelhelyezési szabályok figyelembe vételével.

51. Duna-part hrsz.: 3009 R. katolikus kápolna, épült 1934-ben. Az ingatlan magánkézben van, a kápolna csak évente egy alkalommal látogatható.

Védettség: egész épület

Indoklás: dr. Krizs Árpád apátplébános saját telkén épített egy kisméretű kápolnát. Hozzávetőleg 2,5x2,5 m külméretű, fagyálló látszó téglából falazott, a bejárat fölé konzolokon kiülő nyeregtető fedésű épület. A deszkabélletes kétszárnyú ajtó fölött szegmensívű boltív. A homlokzati fal a tető fölött kis toronyfelépítményben folytatódik.

Javaslat: Állapotmegőrzés.

52. Duna-part hrsz.: 3021 Gazdasági épület, volt kikötő-hajóállomás, épült 1866-ban, később helyezték át jelenlegi helyére

Védettség: egész épület

Indoklás: A A Középdunai Gőzhajótársulat számára Ivánka Imre választmányi tag építtette az állomásépületet (az első hajóállomás a jelenlegitől északabbra volt, onnan helyezték át a hajókikötőt az 1920-30-as években / Rétfalvi térképe 109/251/).

A Dunára néző oromfalas épületszárny nagyméretű tolókapuval van ellátva. A faburkolatot később téglafalra építették át. A valószínűleg utasváró és jegyváltóhely funkciójú szárny részben átépült, fedését hullámpalával oldották meg.

Az épület a királyi kataszteri térkép felújításakor (kb. a századfordulón) feltüntetést nyert, a keskeny déli szárny a keleti oldalon később toldalékot kapott.

Javaslat: Az eredeti állapot megkutatásával a déli épület-szárnyat érdemes rekonstruálni. Helyreállítás keretében alkalmassá tehető idegenforgalmi célokra.

53. Duna-part hrsz.: 3016 Magtárépület (Lówy-féle), épült a XX. század első harmadában

Védettség: egész épület

Indoklás: A raktárnak használt egykori magtárépület megőrizte eredeti külső megjelenését. Minden homlokzata natúr téglából kialakított. A szokásos megoldásnak megfelelően téglalizénák mutatják az épület belső teherhordó szerkezetét.

Javaslat: Állapotmegőrzés.

54. Nagykékes hrsz.: 1565 R. katolikus Szent Gellért kápolna, magtárból átalakítva 1948-ban

Védettség: egész épület és belső kialakítás

Indoklás: Nagykékes az egykori érseki birtok bérlői számára létesült. Kühner János plébános kezdeményezésére egy magtár épületének átalakításával jött létre a kápolna kb. 1948-ban az ott élő kb. negyven család hitéletéhez. A belső teret téglából rakott karzat tagolja, a szentély felőli oldalon pedig toldalékként épült egy szolgálati lakás, mely később a falak áttörésével napjainkig imaházként szolgál. A kápolnatér teljes alakos szenteket ábrázoló freskóit Prokop Péter festette.

Javaslat: Állapotmegőrzés.

55. Állampuszta hrsz.: 0148/28 Igazgatási épület, volt Wagner-kastély, épült a XIX-XX. század fordulója körül.

Védettség: egész épület

Indoklás: Állampuszta, mint sajátos térbeli rendszer Wagner Pál kis-hartai földbirtokos által az államnak „börtönügyi célra végrendeletileg hagyományozott” birtokon az 1883-ik évben létesült. Az egykori Wágner birtokon a belső udvarban eredetileg négy ház állt: a posta, az intézői ház, amely ma lakásokat tartalmaz, a kiskastély, ahol a paplak volt és a tanítók is laktak, valamint a kastély, amely ma igazgatósági épületként működik. 1892-ben díszes kápolna épült a Szentháromság tiszteletére.

A volt kastély téglalap alaprajzú, egy emeletes épület. Két hosszanti főhomlokzatán szimmetrikus elrendezésben 7-7 ablak található az emeleten, a nyugati oldalon a főbejárat. A keleti oldalon ballusztrádos földszinti teraszt alakítottak ki, a középrizalitot timpanon zárja le. A frissen festett épület korhű megjelenésű.

Javaslat: Az épület jól karbantartott. Állagmegóvás szükséges.

56. Állampuszta hrsz.: 0148/28 Irodaépület, volt Kiskastély, épült a XIX-XX. század fordulója körül.

Védettség: egész épület

Indoklás: A tanítók és a paplak elszállásolására épült a kiskastély, amelyet ma irodák céljára használ az intézmény. A hosszúkás, szimmetrikus homlokzatú épületet téglával burkolták. Díszítésére vakolatcsíkokkal keretezték az ablakokat. Vakolt a középső, és a főpárkány is. Az északi oldali főbejárat fölött teraszt alakítottak ki.

Javaslat: Állapotmegőrzés.

57. Állampuszta hrsz.: 0148/28 Büntetésvégrehajtási intézményhez tartozó épület és bolt, volt intézői lak, épült a XIX-XX. század fordulója körül.

Védettség: egész épület

Indoklás: Az épületegyüttes részeként a földszintes volt intézői lak a századelő egyszerű, de elegáns stílusát testesíti meg téglaburkolattal díszített vakolt falaival, nagyméretű ablakaival. Jól karbantartott épület.

Javaslat: Állapotmegőrzés

58. Állampuszta hrsz.: 0148/28 Szentháromság kápolna, épült 1892-ben

Védettség: egész épület

Indoklás: A kis- és a nagykastély között álló, neobarokkos hangulatú kis kápolna északi bejárata középtoronnyal hangsúlyozott. A főhajó a déli oldalon két oldalra kibővül, így latinkereszt alaprajz jött létre. A vakolt falakat a torony földszinti részén kváderes textúra díszíti, a többi falmezőt sötétebb vakolatcsík keretezi.

Javaslat: Állapotmegőrzés.

59. Állampuszta hrsz.: 0148/2 Postaépület (egyben postamesteri lakás), épült a XX. század elején

Védettség: egész épület

Indoklás: Sajátos hangulatú nyeregtetős épület, déli végfalán a főbejárattal, nyugati oldalon a lakásbejárattal. Fehér falain az ablakokat barna keretezés díszíti.

Javaslat: Az eredeti állapot megkutatásával érdemes pontosan rekonstruálni a külső megjelenést.

60. Állampuszta Hrsz.: 0148/24 Istálló, jelenleg raktár, épült a XX. század első harmadában.

Védettség: egész épület

Indoklás: Az intézet gazdaságában istállók is létesültek. Ez a kontyolt nyeregtetős hosszú épület vakolt homlokzatú, ablakait téglaburkolat és mellvéd keretezi. Hartai szokás szerint zöldek az ablakok. A tető ívelt záródású felépítményeiben szellőzőket alakítottak ki.

Javaslat: Az eredeti állapot megkutatásával célszerű a felújítást az eredeti állapot szerint elvégezni.

61. Állampuszta Hrsz.: 0148/27 Magtár, jelenleg raktár, épült a XX. század elején.

Védettség: egész épület

Indoklás: A földszintes magtárépület nyeregtetőjét a tetősík fölé nyúló, hajlított szegélyezéssel, félköríves záródással kialakított ormfalak zárják le. Vakolatcsíkokkal szegélyezték a vakolt falmezőket. Az oldalhomlokzat nyílásait átalakították, a déli végfalon eredetinek tűnő ajtók nyílnak ívelt vakolat csíkkal összefogva. Az ormfalon körablak épült.

Javaslat: Az eredeti állapot megkutatásával célszerű a felújítást az eredeti állapot szerint elvégezni.

62. Állampuszta Hrsz.: 0148/14 Istálló, jelenleg raktár, épült a XX. század elején.

Védettség: egész épület

Indoklás: A nagystálló tekintélyes méretű ormfalas, csonkakontyos nyeregtetős épület. Déli végén található a gazdasági bejárat. A vakolt falakat téglalburkolat szegélyezi, a párkányok díszesen kirakottak. Belsejében szép és jó állagú ácsszerkezeteket találni.

Javaslat: Vakolatjavítások szükségesek. A korhű fakapu visszaállítása sokat javítana az épület megjelenésén.

63. Állampuszta Hrsz.: 0148/14 Présház, épült a XIX-XX. század fordulója körül.

Védettség: egész épület

Indoklás: A faoszlopos oldaltornácós épületen eredeti ablakok és kapuk vannak. Innen közelíthető meg a mögötte lévő pince. A fehér falak és zöld lábazat, nyílászárók hangulatos megjelenést biztosítanak.

Javaslat: Az eredeti állapot megkutatásával célszerű a felújítást az eredeti állapot szerint elvégezni.

64. Állampuszta Hrsz.: 0148/14 Pince, épült a XIX-XX. század fordulójá körül.

Védettség: egész épület

Indoklás: A pince ma is alkalmas a funkciójára, a présházhoz kapcsolódik. Része a volt majorsági épülethozportnak.

Javaslat: Állagmegóvás.

65. Állampuszta Hrsz.: 0148/10 Víztorony, épült a XX. század első harmadában.

Védettség: egész épület

Indoklás: A nyolcszögletű alaprajzú karsú vasbetonvázra épített tározó kora jellegzetes műszaki építménye. Távolról is jó láthatóan kijelöli a majorsági épülethozport helyét.

Javaslat: Állapot megóvása.